

Pravo na pristup informacijama – otkud proizlazi i što nam omogućava?

Lucija Dumančić
Dražen Hoffmann

Sufinancira Europska
unija u okviru programa
Europa za građane

Ustavno i zakonsko uporište prava na pristup informacijama

- Pravo koje je u Hrvatskoj ustanovljeno *Ustavom* i *Zakonom*
- Ustav Republike Hrvatske

– čl. 38., st. 3.:

Zabranjuje se cenzura. Novinari imaju pravo na slobodu izvještavanja i pristupa informaciji.

– Čl. 38., st. 4.:

Jamči se pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti. Ograničenja prava na pristup informacijama moraju biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju te nužna u slobodnom i demokratskom društvu, a propisuju se zakonom.

Ustavno i zakonsko uporište prava na pristup informacijama

- Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15)

- Članak 6.

Informacije su dostupne svakoj domaćoj ili stranoj fizičkoj i pravnoj osobi u skladu s uvjetima i ograničenjima ovog Zakona.

- Članak 7.

Informacije koje tijela javne vlasti objavljuju odnosno daju moraju biti pravodobne, potpune i točne.

(...)

- Članak 9.

Korisnik koji raspolaže informacijom sukladno ovom Zakonu, ima pravo tu informaciju javno iznositi.

- Članak 9.a.

Odnosi tijela javne vlasti i korisnika temelje se na suradnji i pružanju pomoći te međusobnom uvažavanju i poštivanju dostojanstva ljudske osobe.

Akteri prava na pristup informacijama:

Korisnici prava i tijela javne vlasti

- **Korisnik** prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija je svaka domaća ili strana fizička i pravna osoba.
- **Tijelo javne vlasti (TJV)** je svako tijelo kojem je osnivač RH ili tijelo kojemu je osnivač RH, ali i poduzeća kojima je većinski vlasnik RH ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
  - **Sva tijela javne vlasti su obveznici prava Zakona o pravu na pristup informacijama.**

Kako utvrditi je li neko tijelo TJV?

P:

Postoji li pregled svih tijela javne vlasti u RH?

O:

Postoji! <http://tjv.pristupinfo.hr/>

- No, ovaj popis se ne ažurira automatski i bolje je potražiti kontakt-podatke pojedinačnih TJV drugim kanalima.

Izvor: Pixabay

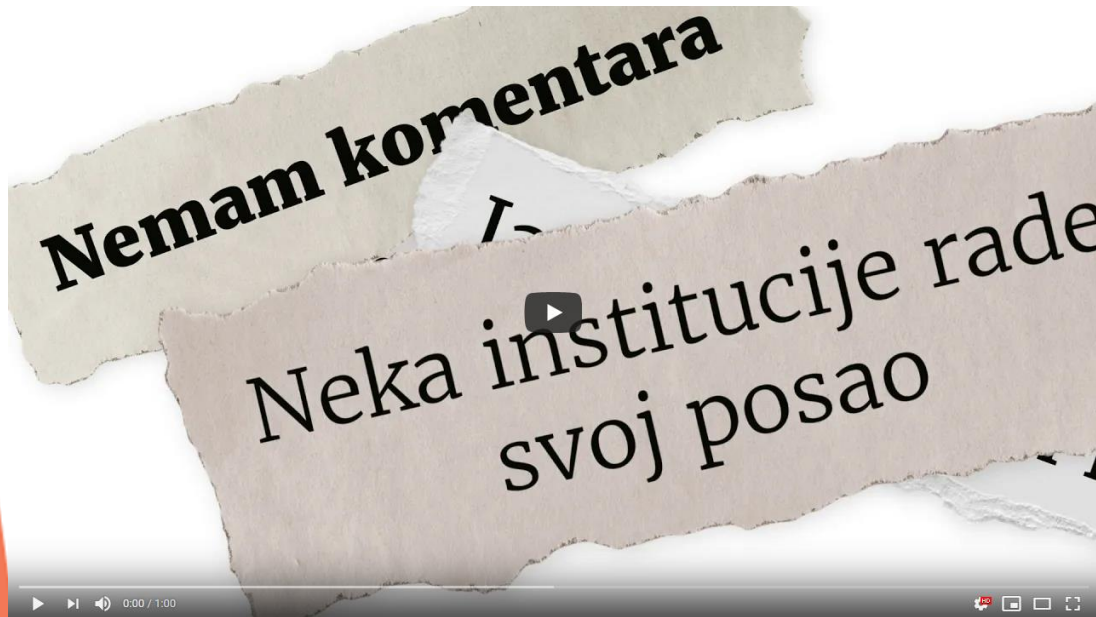
Načini pristupa informacijama: proaktivna objava i zahtjevi za pristup

- Prema Zakonu, tijela javne vlasti obvezna su na svojim internetskim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati:
  - zakone
  - podzakonske akte
  - godišnje planove
  - strategije
  - izvješća o radu
  - financijska izvješća
  - natječaje
  - registre i baze podataka
  - informacije o postupcima javne nabave
  - ...
- ...no, postojeće informacije dostupne su i **na zahtjev**

Koje informacije ne možemo dobiti?

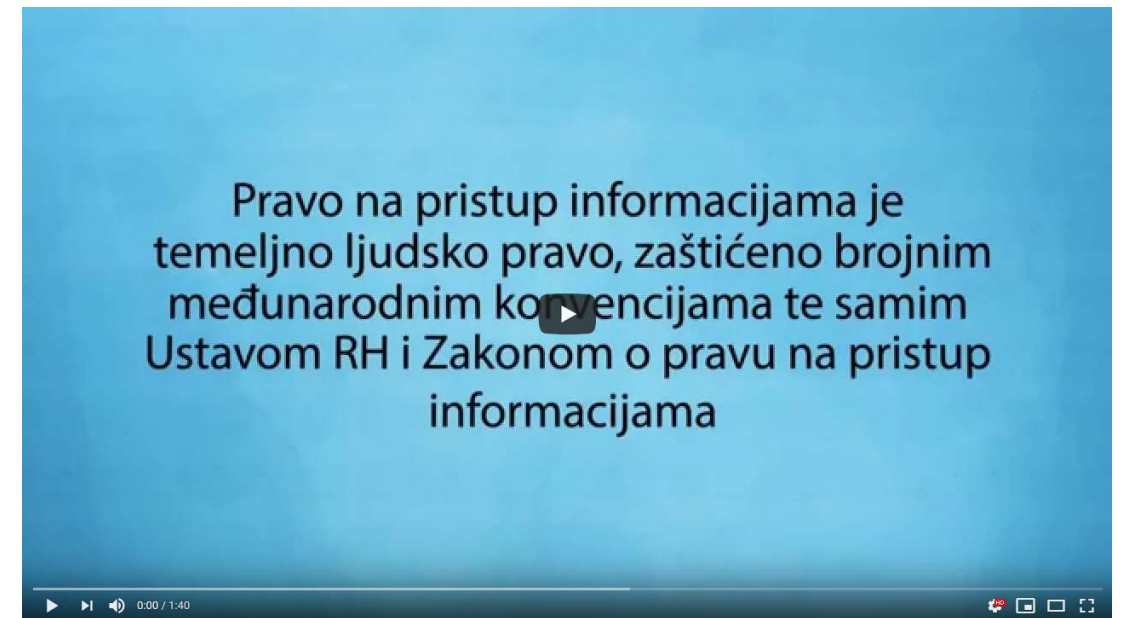
- Zakon ne omogućava pristup informacijama koje:
  - se tiču merituma sudskih postupaka
  - su klasificirane stupnjem tajnosti podataka
  - su tajne (poslovne, porezne)
  - predstavljaju osobne podatke
  - su učinjene tajnima sukladno međunarodnim sporazumima
  - ne mogu biti objavljene jer bi onemogućile rad tijela/otežale koordinaciju između više tijela ili propisa/potencijalno dovele do pogrešnih tumačenja ili ugroze nekih drugih prava

imamopravoznati.org

<https://www.youtube.com/watch?v=rVScYBncns>

<https://www.youtube.com/watch?v=0lgZ9gyfDbo>

imamopravoznati.org

IMAMO PRAVO znati! hrvatski English

Prijavite se ili Registrirajte se

Podnesite zahtjev Zahtjevi Tijela javne vlasti Pomoć

1 **Koristite vaše pravo za informiranje.**
Da biste dobili informacije od tijela javne vlasti:
Pitajte »

2 **Razmislite koju informaciju želite tražiti**
Mi ćemo poslati vaš zahtjev odgovornim osobama

3 **Obavijestiti ćemo vas kada je odgovoreno**
Budu li odgovorili? »

Imate pravo znati
Bilo koja domaća ili strana fizička ili pravna osoba ima pravo pristupu informacijama sukladno načelu slobodnog pristupa. Informacija koju pruža tijelo javne vlasti mora biti pravovremena, potpuna i točna.

Prijavite se na GONG-ov newsletter:
vaša e-mail adresa
Pretplata

Like 13 Tweet 2

imamopravoznati.org

- Prednosti slanja zahtjeva za pristup informacijama putem platforme imamopravoznati:
  - zahtjevi su javni
  - odgovori su javni
  - korespondencija podliježe moderatorskim intervencijama
  - svaki zahtjev doprinosi izgradnji prakse za buduće slučajeve

asktheeu.org

- Pandan imamopravoznati na razini EU
- Omogućava postavljanje upita institucijama i tijelima EU
- Međunarodna podrška organizacija i aktivista

<https://www.asktheeu.org/en>

Povjerenik za informiranje

- Neovisno tijelo nadležno za praćenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama
- Donosi Mišljenja i Odluke kojima oblikuje praksu
- Promiče praksu ponovne upotrebe podataka i otvorenih formata
- www.pristupinfo.hr

VJEŽBA

1. Potražite na <http://imamopravoznati.org/> Vašu školu/grad/općinu.
2. Koliko je dosad zahtjeva za pristup informacijama bilo poslano tom tijelu? Na koliko ih je odgovoreno?
3. Koja su pitanja postavljena putem zahtjeva? S kakvim su ishodima završili zahtjevi?
4. Pronađite primjer zahtjeva koji je ostao bez odgovora ili u kojem je korisniku opravdano odbijen zahtjev za pristup informaciji. Što se dogodilo u tom slučaju?

PITANJA?

Hvala na pozornosti! 😊

Sufinancira Europska unija u okviru programa Europa za građane